

ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

НАКАЗ

20.09.2018

№ 191

Про проведення обласного етапу
Всеукраїнського зльоту юних
туристів-краєзнавців

Відповідно до Положення про Всеукраїнський зліт юних туристів-краєзнавців» (далі – Положення), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 05.06.2013 № 684, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20.06.2013 за №1046/23578, керуючись п. 7 Положення про управління, затвердженого розпорядженням обласної державної адміністрації від 08.12.2015 №629 (у редакції розпорядження обласної державної адміністрації від 30.03.2018 №171), з метою розвитку творчих інтересів вихованців з різних напрямків краєзнавства, науково-дослідницької та природоохоронної роботи, формування гармонійно розвиненої особистості шляхом залучення дітей та молоді до активної діяльності з вивчення історичної та культурної спадщини, природного різноманіття рідного краю, ознайомлення з об'єктами заповідного фонду України, активізації краєзнавчої, пошукової та дослідницької роботи учнівської молоді,

НАКАЗУЮ:

1. Проводити у непарні роки районні (міські), обласний етапи Всеукраїнського зльоту юних туристів-краєзнавців (далі – зліт) серед учнівської молоді.

2. Затвердити склад організаційного комітету та головної суддівської колегії, згідно з додатками 1, 2.

3. Черкаському обласному Центру туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради (Фігура О. М.):

3.1. Здійснювати:

3.1.1. Організаційно-методичне забезпечення проведення обласного етапу зльоту та підведення його підсумків.

3.1.2. Суддівство зльоту, відповідно до критеріїв, рекомендованих Українським державним центром туризму і краєзнавства учнівської молоді.

3.2. Забезпечувати направлення переможців для участі у Всеукраїнському етапі зльоту.

4. Керівникам органів управління освітою розробляти умови та у непарні роки проводити районні (міські) етапи зльоту, відповідно до Положення, враховуючи програму проведення обласного етапу зльоту, що додається.

5. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника начальника управління – начальника відділу інклюзивної, позашкільної освіти та виховної роботи управління освіти і науки облдержадміністрації Сімушину О. І.

Начальник

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, flowing letters that appear to be 'В.В. Данилевський'.

В. В. Данилевський

Додаток 1
до наказу управління освіти і
науки облдержадміністрації
20.09.2018 № 191

СКЛАД ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ
обласного етапу Всеукраїнського зльоту юних туристів-краєзнавців

Фігура Олександра Миколаївна, директор Черкаського обласного Центру туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради (за згодою)

Коханчук Віталій Петрович, заступник директора Черкаського обласного Центру туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради (за згодою)

Кріт Сергій Юрійович, завідувач відділу Черкаського обласного Центру туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради (за згодою)

Турченко Світлана Петрівна, методист Черкаського обласного Центру туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради (за згодою)

Заступник начальника управління –
начальник відділу інклюзивної,
позашкільної освіти та виховної
роботи управління освіти і науки
облдержадміністрації

О. І. Сімушина

Додаток 2
до наказу управління освіти і
науки облдержадміністрації
20.09.2018 № 191

СКЛАД ГОЛОВНОЇ СУДДІВСЬКОЇ КОЛЕГІЇ
обласного етапу Всеукраїнського зльоту юних туристів-краєзнавців

Головний суддя	Турченко Світлана Петрівна, методист Черкаського обласного Центру туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради (за згодою)
Заступник головного судді з виду «Творчі майстерні»	Кріт Сергій Юрійович, завідувач відділу Черкаського обласного Центру туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради (за згодою)
Заступник головного судді з виду «Туристсько-краєзнавчий маршрут»	Сечко Сергій Володимирович, керівник гуртків Черкаського обласного Центру туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради (за згодою)
Заступник головного судді з виду «Конкурсна програма»	Коханчук Віталій Петрович, заступник директора Черкаського обласного Центру туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради (за згодою)
Судді зльоту	Журило Марина Миколаївна, методист туристсько-краєзнавчого відділу Черкаської районної станції юних техніків Черкаської районної ради (за згодою) Щербак Вікторія Віталіївна, керівник гуртків Канівського міського центру туризму Канівської міської ради (за згодою) Біда Володимир Петрович, учитель географії Степанківської загальноосвітньої школи I-III ступенів Степанківської сільської ради (за згодою) Шандра Марина Миколаївна, учитель географії Піщанської загальноосвітньої школи I-III ступенів Золотонічської районної ради (за згодою) Прожога Валентина Миколаївна, учитель біології та екології Мошнівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Черкаської районної ради (за згодою) Клімашевський Микола Володимирович, учитель образотворчого мистецтва та обслуговуючої праці

Смілянської спеціалізованої школи I-III ступенів № 12 (за згодою)

Нестеренко Валентина Іванівна, краєзнавець, член обласної організації Національної спілки краєзнавців України (за згодою)

Сиволап Лариса Григорівна, завідувач відділу «Археологія» комунального закладу «Черкаський обласний краєзнавчий музей Черкаської обласної ради» (за згодою)

Антоневич Тетяна Іванівна, керівник гуртків Будинку дитячої та юнацької творчості Смілянської міської ради (за згодою)

Гнідаш Олександр Андрійович, учитель географії та технологій Руськополянської загальноосвітньої школи I-III ступенів Черкаської районної ради (за згодою)

Кріт Юлія Анатоліївна, завідувач відділу Черкаського обласного Центру туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради (за згодою)

Олійник Людмила Іванівна, методист Черкаського обласного Центру туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради (за згодою)

Костенко Анна Олександрівна, методист Черкаського обласного Центру туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради (за згодою)

Чорна Юлія Миколаївна, керівник гуртків Черкаського обласного Центру туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради (за згодою)

Заступник начальника управління –
начальник відділу інклюзивної,
позашкільної освіти та виховної
роботи управління освіти і науки
облдержадміністрації

О. І. Сімушіна

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ управління освіти і науки
облдержадміністрації
20.09.2018 № 191

**Програма проведення
обласного етапу Всеукраїнського зльоту юних туристів-краєзнавців**

Програма Зльоту передбачає роботу за шістьма напрямками краєзнавчих досліджень: історичне краєзнавство, археологія, фольклор і етнографія, екологія, географічне краєзнавство, геологія і реалізується у таких видах змагань та конкурсів:

1. Туристсько-краєзнавчий експедиційний маршрут:

Загальні відомості про проходження дистанцій маршруту

Команда в складі 7 осіб повинна пройти маршрут пересіченою місцевістю та знайти контрольно-залікові станції, контрольні пункти (КП) з використанням різних видів орієнтування на місцевості, подолати туристсько-спортивні етапи (дистанція I класу). На всіх етапах маршруту працює 6 осіб, 1 учасник команди у роботі на етапах участі не бере, а супроводжує команду з командною карткою і слідкує за її заповненням. Прізвище та ім'я такого учасника записується в командну картку, і під час проходження дистанції він також повинен мати при собі документ, що засвідчує його особу.

Маршрут складається з двох дистанцій, змагання на кожній з них проходять у визначені дні. На дистанціях знаходяться контрольно-залікові станції певного напрямку краєзнавства, контрольні пункти (КП) з орієнтування, туристсько-спортивні етапи, етапи спеціальних завдань.

Робота на кожній контрольно-заліковій станції складається з практичних краєзнавчих прийомів (досліджень), вміння користуватись якими повинні показати учасники, та перевірки основ теоретичної підготовки.

Орієнтовний перелік краєзнавчих завдань

Історичне краєзнавство

- Географічна прив'язка станції.
- Опис та паспортизація пам'яток історії та культури.
- Класифікація предметів за видами історичних джерел.
- Перевірка основ теоретичної підготовки з історії України.

Археологія

- Географічна прив'язка станції.
- Опис та паспортизація археологічної знахідки.

- Розмітка розкопу на місцевості методом «єгипетського трикутника» за запропонованими параметрами (розміри, орієнтація).
- Складання плану запропонованого розкопу у заданому масштабі.
- Перевірка основ теоретичної підготовки з археології України.

Етнографія

- Географічна прив'язка станції.
- Опис та паспортизація предмету народного побуту.
- Характеристика запропонованого зразку твору народної творчості (казка, легенда, дума, пісня, обрядові дійства, прислів'я, приказки, побрехеньки тощо).
- Розкриття побутового обрядового символічного змісту запропонованого зразку (предмету).
- Перевірка основ теоретичної підготовки з питань фольклору та етнографії України.

Екологія

- Географічна прив'язка досліджуваного об'єкту.
- Відбір та паспортизація проби води з поверхневого шару водойми.
- Аналіз взятої або наданої проби води.
- Експрес-аналіз на нітрат-іони.
- Перевірка основ теоретичної підготовки з екології.

Географічне краєзнавство

- Географічна прив'язка досліджуваного об'єкту.
- Опис ґрунтового розрізу, паспортизація зразка ґрунту.
- Визначення формули ділянки лісу.
- Визначення площі поперечного перерізу малої річки, швидкості її течії та витрат води.
- Перевірка основ теоретичної підготовки з географії України.

Геологія

- Географічна прив'язка геологічного відслонення.
- Опис геологічного відслонення
- Визначення мінералів і гірських порід, паспортизація геологічного зразка.
- Перевірка основ теоретичної підготовки з геології.

Орієнтовний перелік видів орієнтування:

орієнтування в заданому напрямі за допомогою карти;
орієнтування по лінії, позначеній на карті;
орієнтування маркованою дистанцією;
орієнтування за легендою.

Орієнтовний перелік туристсько-спортивних етапів:

підйом по схилу спортивним способом;
спуск по схилу спортивним способом;
траверс схилу (горизонтальні і похилі ділянки);
навісна переправа (через річку, яр);
переправа по колоді (через річку, яр);
рух по купинах;
рух по жердинах;
переправа по паралельних мотузках (через річку, яр);
подолання природної перешкоди з використанням підвішеної мотузки («маятник»);
транспортування потерпілого на ношах.

Орієнтовний перелік спеціальних завдань:

визначення умовних знаків топографічних карт;
визначення умовних знаків спортивних карт;
визначення висоти недоступного об'єкта;
визначення відстані до недоступного об'єкта;
визначення азимуту;
визначення крутизни схилу;
вимірювання відстані кроками;
визначення сторін горизонту за місцевими ознаками;
складання карти із розрізнених частин (за принципом пазлу);
в'язання вузлів;
перша медична допомога.

2. Творчі майстерні

Загальні відомості

У кожній творчій майстерні бере участь один учасник від команди, який представляє звіт про краєзнавчо-дослідницьку роботу гуртка, експедиційного загону, творчого об'єднання тощо, членом якого він є, за період від попереднього Зльоту.

У дослідженні необхідно розкрити **конкретну тему на основі матеріалу свого краю**. Можливим виключенням щодо місця проведення досліджень (з об'єктивних причин) може бути секція археології.

Науково-дослідницькі роботи членів Малої академії наук до участі у творчих майстернях не допускаються.

Для виступу учаснику надається до 10 хвилин. Звіт супроводжується показом ілюстративного матеріалу.

Використання мультимедійних засобів не передбачається.

До суддівської колегії під час реєстрації в мандатній комісії подається повний текст звіту для ознайомлення.

Необхідне обладнання: ручка, олівець, кріплення для ілюстративного матеріалу (кнопки, затискачі, скоч тощо).

3. Конкурсна програма.

Конкурсна програма Зльоту включає наступні конкурси:

- візитка команди;
- конкурс-захист краєзнавчо-дослідницької роботи за темою: «Легенди рідного краю»;
- туристсько-краєзнавча вікторина.

Конкурс «Візитка команди»

У цьому конкурсі учасники мають представити:

- свою команду, можливо, через елементи підготовки до Зльоту, цікаві моменти з життя гуртка (творчого об'єднання), свою уяву про Закарпатський край тощо. Форма і засоби цієї змістової частини виступу можуть бути різні (сучасні, за мотивами певних традицій);
- основною складовою виступу має бути демонстрація народної культури, духовно-мистецьких надбань рідного краю, природних та господарських особливостей землі своїх батьків. Зазначений краєзнавчий матеріал відповідно і подається у традиціях свого краю, певного історико-етнографічного регіону.

За неможливості музичного супроводу наживо допускається музичний супровід засобом «мінусовки».

Для виступу команді надається до 7 хвилин.

Конкурс-захист краєзнавчо-дослідницької роботи за темою: «Легенди рідного краю»

Для дослідження та відтворення пропонуються легенди – один із жанрів народної творчості, велике духовне надбання українського народу.

Зміст легенд тематично не обмежується. Команда може взяти, наприклад, легенду про Україну, місто чи село (бажано свого краю), про рослини, квіти, птахів, тварин, озера, річки, моря, гори, скелі, кургани тощо.

Команда демонструє легенду у формі сценічного літературно-мистецького дійства, реалізує задумане різними художніми, театральними засобами. Важливо, щоб за різноманіттям дійства глядач почув легенду; команда сама вибирає «сценічну тактику» донесення змісту твору.

За неможливості музичного супроводу наживо допускається музичний супровід засобом «мінусовки».

Для виступу команді надається до 10 хвилин.

До суддівської колегії під час реєстрації в мандатній комісії подається текст (сценарій) конкурсу-захисту об'ємом до 5-ти друкованих сторінок.

До тексту необхідно додати літературу та джерела пошукової роботи, бажано також долучити додатки (малюнки, фото - не більше 3-х од.)

Туристсько-краєзнавча вікторина

Проводиться у письмовій формі за певний відрізок часу. Від делегації беруть участь три учасники, які матимуть можливість продемонструвати знання з географії, історії України, літератури, природознавства, народознавства, туризму.

Заступник начальника управління –
начальник відділу інклюзивної,
позашкільної освіти та виховної
роботи управління освіти і науки
облдержадміністрації

О. І. Сімушіна